

§ 131 En kyrka grundad på nådens tecken

FREDRIK SIDENVALL:

Sola structura, så uttalade sig före ärkebiskopen KG Hammar under en period lite ironiskt om arbetet i kyrkan och i kyrkomötet. I det låg ett rop och en uppmaning till att gå in på kyrkans innehållsfrågor. Det är något av detta som jag har strävat efter i den här kortfattade motionen 2016:69, som jag jobbade med i somras också med anledning av det reformationsår som vi nu har gått in i, för att ur vår teologiska skatt, vårt teologiska arv som evangelisk-luthersk kyrka, lyfta fram något av det mest progressiva som Luther har skrivit. Boken *Om kyrkan och koncilierna* upptar just det jag har skrivit om här, de här tunna sidorna, där han för första gången i kyrkans historia tar ett helhetsgrepp på kyrkosynen. Jag har inte bara velat ta vilken skrift som helst av Luther utan en som är användbar i kyrkans liv. De sju kännetecknen för kyrkan är en mycket öppen kyrkosyn som i likhet med det jag försökte nämna igår med hjälp av Skara stifts standar där man har en cirkel med ett centrum, men inte som i den tidigare romerska medeltida kyrkosynen försöker sätta upp ordentliga skiljemurar, taggtråd, omkring kyrkans yttre gränser. De sju kännetecknen kan vi se i högre eller lägre grad i lutherska kyrkor och i andra samfunds kyrkor. Det är alltså en nyanserad kyrkosyn, en inspirerande kyrkosyn, som inte handlar om vad vi gör utan det som kommer av Guds rike. Guds rike kommer vår bön förutan och vårt arbete förutan och vår kontroll förutan.

Jag är nu i ett sådant skede i min sångutbildning med min fantastiska sångpedagog att försöka skala av, att lära om att inte anstränga mig, att släppa kontrollen över min röst. Jag ska inte säga något om hur jag lyckats med det, men vad det syftar till är att inga muskler ska röra sig ovanför axlarna. Det är en förutsättning för att få en avspänd och bra röst för klassisk sång. På motsvarande sätt kan man använda den metaforen att den luftström som den helige Ande framför, den skapar den rena klangen och tonen i kyrkan, inte ju mer vi anstränger oss och försöker sträva efter makt och kontroll utan ju mer vi släpper det fritt. Det är syftet med den här motionen och med Luthers fantastiskt inspirerande reflektioner över kyrkans sju kännetecken.

Jag beklagar en hel del missuppfattningar i Kyrkolivsutskottets skrivelse men yrkar bifall till motion 2016:69.

BISKOP SÖREN DALEVI:

Ordförande! Jag företräder Kyrkolivsutskottet som yrkar på avslag på samtliga punkter i motion 2016:69.

I punkt 1 efterlyser motionären ett brett och djupt teologiskt och forskningsbaserat samtal kring vad kyrkan är och bör vara. Han vill betona kyrkans innehållsfrågor och det stödjer ju utskottet till 100 procent, men att inskränka det här samtalet till en skrift av Luther från 1539 visar dock inte på någon större bredd, och dessutom ska vi göra det fram till 2023. Om vi ska syssla med det fram till 2023 kommer inga muskler att röra sig ovanför axlarna. Vi instämmer med motionären att Luther och andra reformatoriska texter och skrifter och personer borde läsas och diskuteras i betydligt större utsträckning än vad som görs idag. Vi ser det dock som vanskligt att inskränka det här till en enda skrift med tanke på att det finns så många andra skrifter av Luther som på ett så mycket mer relevant sätt tilltalar både vår tid och den tid som då var. Vi tänker t.ex. på *Om en kristen människas frihet* från 1520. Vi tänker på *Luthers lilla katekes* som ju förhoppningsvis blir en app, vi tänker på *Luthers stora katekes* och vi tänker på de 37 psalmerna. Vi tänker på Luthers

bibelöversättning. Vi tänker på ganska många av Luthers texter som känns mer relevanta och mer talande in i vår tid, i en tid när så få läser Luther, tyvärr. Augsburgska bekännelsen ska också nämnas, så klart. Luther säger i slutet av sitt liv att det egentligen är tre böcker som han tycker att man borde läsa, eftersom de flesta böcker jag har skrivit är bara av historiskt intresse, och de är Galaterbrevskommentaren, Femte mosebokskommentaren och Johannesevangeliekommentaren. Alla tre kommentarer till bibeltexter. Lutherforskaren Rainer Schwartz som har forskat just på koncilierna och kyrkan, *Von den Konzilien und Kirchen*, säger att de sju aspekterna egentligen bottenar i den första aspekten, nämligen Guds ord. Han påpekar att Guds ord snarare är så starkt att de inte behövs och att de andra sex är en logisk följd av det första, Guds ord.

Det finns ord i den här motionen som ”öppen” och ”autentisk” som måste definieras om de över huvud taget ska bli meningsfulla. Utskottet slutade i att det är viktigt att diskutera kyrkans innehållsfrågor, att texter av Luther är relevanta men vi tycker att det är andra texter som vi vill fokusera på.

FREDRIK SIDENVALL (REPLIK):

Även om respekten för min person inte är så stor hade jag hoppats att själva saken kunde förvänta sig en seriös debatt. Jag har ingenstans skrivit att det här skulle vara uteslutande att man jobbar med den här skriften, men just denna enkla skrift, de korta sidorna, öppnar för ett samtal om de grundläggande tingen i kyrkan, alltså om ordet, sakramenten, om församlingens bön och liv. Det sjunde kännetecknet, så viktigt i vår tid, nämligen att man som kristen får vara beredd på att uppleva utanförskap, att bli ifrågasatt och t.o.m. att förföljas. Det är mycket aktuellt i vår tid och skriften som sådan är just nyttig när man tänker kyrka och det är ju unikt bland Luthers skrifter.

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 174.